GEDRAGSKODE

ETIESE KODE VIR LEERDERS

Ek,______________________________________(**Leerder**), verbind my plegtig tot die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, en ek onderneem om die reg en die regstelsel te respekteer, te onderhou en te bevorder.

Ek verbind my daartoe om:

- hierdie gedragskode en al die reëls en regulasies van Hoërskool Cradock getrou na te kom;

- hoë morele en etiese standaarde te handhaaf en te alle tye in eerlikheid en vertroulikheid sal handel;

- daarna te streef dat my optrede altyd verantwoordelik en ter bevordering van die skool se goeie naam sal wees;

- my skoolwerk met ywer, pligsgetrouheid en toewyding te doen; en

- die nodige hoflikheid en respek teenoor alle personeel, medeleerders en besoekers te betoon.

-ek onderwerp my aan enige dissiplinêre maatreël indien ek sou versuim om enige bepaling of maatreël in die skool se gedragskode na te kom.

-Elke Leerder verbind hom/haar derhalwe tot die waarde- en gedragskode van Hoërskool Cradock, wat in die praktyk soos volg saamgevat kan word:

- Daar is net een ding om te doen en dis die regte ding.

1. **RESPEK** : **Respek is die sleutel tot suksesvolle verhoudinge.**

Ek onderneem....

1.1**. Selfrespek**

... om te streef na integriteit.

... om te streef na 'n positiewe eiewaardebesef.

1.2 **Respek teenoor mense**

... om my optrede tot voordeel van ander se liggaamlike, geestelike en sielkundige welsyn te rig.

... om verdraagsaamheid, bedagsaamheid, regverdigheid en gehoorsaamheid in my interaksie met ander te ontwikkel.

... om ander se regte, pligte en voorregte te respekteer.

... om persone in gesagsposisies se reg op gesag te respekteer.

... om ander se opinies, kulturele tradisies en gelowe te respekteer.

1.3 **Respek teenoor materiële dinge/eiendom**

... om ons land se nasionale simbole te eerbiedig.

... om my eie en ander se eiendom te respekteer.

... om die skool se fasiliteite te respekteer, onder andere deur nie graffiti op enige oppervlak aan te bring nie, en nie kougom op die terrein te bring nie.

1.4 **Respek teenoor die omgewing**

... om my ekologiese bewussyn te ontwikkel sodat ek as individu lewenslank 'n bydrae tot ekologiese volhoubaarheid kan maak.

... om die skoolterrein te respekteer deur dit nie te beskadig, te ontsier of te besoedel nie.

1.5 **Respek teenoor die instansie en gemeenskap**

... om lojaal te wees teenoor die skool se naam en tradisies, die personeel, oud leerders en mede-leerders

... om die skool se simbole te eerbiedig.

... om respek te betoon aan ander skole deur nie afbrekend van hulle te praat nie.

1.6 **Respek teenoor God**

... om die Naam van God te respekteer.

2. I**NTEGRITEIT** : ‘n HS Cradock leerder se woord is sy/ haar eer.

Ek onderneem ...

... dat my optrede altyd sal getuig van eerlikheid, betroubaarheid en verantwoordelikheid.

... dat ek my sal weerhou van diefstal, leuentaal of kwaadpratery, asook van ‘n negatiewe invloed op ander.

... dat ek sal bly by dit waartoe ek my verbind het, tensy ek deur die betrokke opvoeder van my verpligting kwytgeskeld word.

... dat ek my samewerking met ‘n positiewe gesindheid sal gee en my betroubaarheid sal toon deur elke redelike opdrag wat deur die hoof, opvoeders of leerders uit hoofde van hulle ampspligte aan my gegee word, stiptelik na te kom.

... dat, wanneer ek bewus is van enige ongerymdhede, ek dit by die Skoolhoof of 'n opvoeder sal aanmeld.

3. **AFGERONDHEID** : Die voorkoms en optrede van 'n HS Cradock leerder is altyd gepas

Ek onderneem ...

... om sosiale vaardighede vrywillig aan te leer en in te oefen.

... om persoonlike higiëne en netheid ‘n hoë prioriteit te maak.

... om verantwoordelikheid te neem vir die netheid van my onmiddellike omgewing in klasse, kleedkamers en die terrein.

... om basiese goeie maniere teenoor almal te openbaar.

... om nie growwe taal te gebruik nie.

... om my te weerhou van fisiese liefkosings in die openbaar.

... om ander vriendelik te groet, op te staan as ‘n volwassene in my geselskap kom, en volwassenes altyd in die gepaste taalregister aan te spreek.

... om ‘n opgevoede gehoor te wees vir enige spreker of kunstenaar.

4. **OMGEE** : ‘n Hoërskool Cradock leerder is ‘n mens deur ander mense.

Ek onderneem ...

... om ‘n gesindheid van welwillendheid uit te leef teenoor almal met wie ek in aanraking kom.

... om die menswaardigheid van alle individue te erken en op geen wyse teen enigiemand te diskrimineer nie

... om pro-aktief by te dra tot die geestelike groei van die mense rondom my.

... om ander se positiewe invloede op my eie lewe te erken en te omhels.

... om ‘n gesindheid van dienswilligheid in die skool en die gemeenskap deel van my lewensuitkyk te maak.

5. **WERKSETIEK** : Dit is ‘n voorreg om te kan werk.

Ek onderneem ...

... om verantwoordelikheid vir my eie studie te aanvaar.

... om te streef na die hoogste moontlike vlak van produktiwiteit en kwaliteit in my werk.

... om met deursettingsvermoë en toewyding my bes te doen om my potensiaal optimaal te ontwikkel.

... om my te weerhou van oneerlikheid en plagiaat.

... om stiptelikheid ‘n hoë prioriteit te maak.

GETEKEN TE ______________________**OP HIERDIE** _____ **DAG VAN** _______________________

LEERDER ______________________________________

INLEIDING

Hierdie dokument is die gedragskode van Hoërskool Cradock, soos die beheerliggaam dit goedgekeur het.

Die beheerliggaam het die leerders, opvoeders, ouers en ander belanghebbende partye van die skool oor die inhoud van die gedragskode in kennis gestel. Die gedragskode is opgestel in ooreenstemming met die toepaslike bepalings van die Grondwet van die Republiek van Suid Afrika, Wet 108 van 1996; die Suid-Afrikaanse Skolewet, Wet 84 van 1996 ('die Skolewet'); die Wet op Nasionale Onderwysbeleid, Wet 27 van 1996; Riglyne vir Gedragskode vir Leerders (Algemene Kennisgewing 776 in Staatskoerant 18900 van 15 Mei 1998); die Regulasies met betrekking tot Apparate vir Dwelmtoetsing en die Prosedure wat gevolg moet word (GK 1140 in Staatskoerant 31417 van 19 September 2008); Regulasies vir Veiligheidsmaatreëls by Openbare Skole (GK 1040 in Staatskoerant 22754 van Oktober 2001, soos gewysig) en toepaslike provinsiale wetgewing.

GEDRAGSKODE

1. Hoewel die Staat verplig bly om opvoeding beskikbaar en toeganklik te maak, moet dít aangevul word met die toewyding en verbintenis van verantwoordelike rolspelers, naamlik opvoeders, leerders, ouers/voogde en ander belanghebbende partye. Hierdie gedragskode is bedoel om sodanige toewyding en verbintenis te bevorder.

Die doel van hierdie gedragskode is om 'n gedissiplineerde en doelgerigte skoolomgewing te vestig wat toegewy is aan die bevordering en handhawing van die gehalte van die leerproses.

2. Leerders en hul ouers/voogde moet hulself van die skool se gedragskode en die bepalings daarvan vergewis. Sodra leerders by die skool/koshuis ingeskryf is, is hulle onderworpe aan die gedragskode, en moet hulle dit stiptelik nakom. Indien leerders die gedragskode oortree of minag, sal daar ooreenkomstig die dissiplinêre prosedure vir leerders teen hulle opgetree word.

3. **Algemene reëls**

3.1 Leerders sal hulle te alle tye as goeie ambassadeurs van die skool en ooreenkomstig die etiekkode van die skool gedra.

3.2 Terwyl leerders in die skool se drag of enige gedeelte daarvan geklee is wat voldoende is om hulle in die oë van die publiek met die skool te verbind, of terwyl leerders die skool verteenwoordig, hetsy direk of indirek, hetsy as deelnemers, ondersteuners, helpers, toeskouers of andersins, sal hulle hulself van enige gedrag weerhou wat die skool, personeel of hul medeleerders in 'n slegte lig kan stel.

3.3 In hul wisselwerking met die skoolhoof, adjunkskoolhoof, opvoeders en ander skoolpersoneel en enige ander party van die gemeenskap, moet leerders te alle tye die nodige hoflikheid en respek betoon en hulle weerhou van optrede wat op oneerbiedigheid of opstandigheid neerkom.

3.4 In hul wisselwerking met mekaar, moet leerders sover moontlik selfbeheersing aan die dag te lê en wedersydse respek en verdraagsaamheid betoon. In die besonder moet leerders hulle weerhou van enige gedrag wat daarop gemik is om die fisiese, geestelike en morele welstand van enige ander leerder te skend, of wat daartoe kan aanleiding gee. Enige seksuele of onbehoorlike fisiese kontak tussen leerders op die skoolterrein of enige ander plek waar hulle as

leerders van die skool uitgeken kan word, is streng verbode. (Sien ook die skool se spesifieke beleide rakende Seksuele Teistering, Bullebakkery en Kuberbullebakkery.)

3.5 'n Opvoeder van die skool sal oor dieselfde regte as 'n ouer beskik wat betref die beheer en dissipline van die leerder volgens die gedragskode, sowel gedurende die leerder se skoolbywoning as gedurende enige skoolaktiwiteit.

3.6 Eet en drink gedurende skooltyd : Leerders mag nie in die klaskamer, saal of biblioteek eet of drink nie. Die kou van kougom gedurende skoolaktiwiteite is verbode.

3.7 Selfoongebruik gedurende skoolaktiwiteite/klastyd is streng verbode. Oproepe mag slegs in noodgevalle en met die toestemming van die skoolhoof gemaak word. (Sien ook die skool se spesifieke beleid rakende Selfoongebruik en ander elektroniese kommunikasiemiddels.)

3.8 Die besit en/of gebruik van tabakmiddels, drank, ander alkoholiese middels of dwelmmiddels gedurende enige skoolaktiwiteit of wanneer leerders in skooldrag geklee is, is verbode. Die besit van enige pornografiese materiaal is streng verbode. (Sien ook die skool se spesifieke beleide rakende Alkohol, Rook, Dwelms en Pornografie.)

3.9 In geval van 'n redelike vermoede dat leerders hulself aan 'n oortreding van hierdie gedragskode of die landswette skuldig gemaak het, het die skoolhoof of 'n opvoeder die reg om sodanige leerders en/of die eiendom in hul besit vir enige gevaarlike wapens, gewere, dwelms of ander skadelike en gevaarlike middels, gesteelde goedere of pornografiese materiaal te deursoek wat die leerders moontlik op die skoolterrein kon bring. Sodanige leerders se menswaardigheid sal deurentyd gerespekteer word, en dus sal die deursoeking privaat, deur persone van dieselfde geslag, en in die teenwoordigheid van nóg 'n persoon geskied. Die deursoekingsproses en -uitkoms moet opgeteken word.

3.10 Enige optrede wat die administrasie, dissipline of doeltreffendheid van die skool benadeel, sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode beskou word.

3.11 Skuldigbevinding deur 'n hof aan 'n strafregtelike oortreding sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode beskou word.

3.12 Oortredings wat tot skorsing en/of uitsetting kan lei, sluit in, maar is nie beperk nie tot:

- optrede wat ander se veiligheid bedreig en wat die regte van ander skend;

- die besit, dreigement of gebruik van gevaarlike wapens;

- die besit, gebruik, verhandeling of sigbare bewys van narkotiese of ongemagtigde dwelms, alkohol en bedwelmende middels van enige aard;

- bakleiery, aanranding of mishandeling;

- onsedelike gedrag of 'n gevloek;

- die aanneem of voorhou van 'n vals identiteit;

- enige vorm van haatspraak, seksisme, rassisme of ander antisosiale gedrag;

- diefstal of die besit van gesteelde goedere, wat die diefstal of besit van toets- of eksamenvraestelle voor sodanige toets of eksamen insluit;

- onregmatige optrede teenoor en/of vandalisme, die vernietiging of beskadiging van skooleiendom wat die aanbring van graffiti sou insluit;

- oneerbiedigheid, aanstootlike gedrag en verbale mishandeling gerig teen opvoeders, nie-opvoeders, of enige ander volwassene of leerder.

- herhaalde oortredings van skoolreëls of hierdie gedragskode;

- strafregtelike en onderdrukkende gedrag, soos verkragting en geslagsgebaseerde teistering;

- besit van pornografiese materiaal;

- viktimisasie, afknouery en intimidasie van ander leerders;

- die oortreding van eksamenreëls; en

- opsetlike en bewuste verstrekking van vals inligting, of die vervalsing van dokumente, ten einde onbehoorlike voordeel te bekom.

4. Klasreëls (Sien ook die skool se spesifieke beleid tot Klasreëls)

4.1 Die klasopvoeder moet, ná oorleg met die klasleerders, klasreëls opstel wanneer hierdie gedragskode aanvaar word.

4.2 Leerders moet stiptelik en volledig voldoen aan die klasreëls sowel as enige mondelinge opdragte wat die klasopvoeder of enige personeellid gee, en wat redelikerwys noodsaaklik is om hierdie gedragskode uit te voer en/of om die skool behoorlik en professioneel te bestuur.

4.3 Enige oortreding van die klasreëls sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode en skoolreël beskou word.

5. Reëls met betrekking tot skooldrag en algemene voorkoms: Spesifieke beleid rakende Sportdrag

Skooldrag en Algemene Voorkoms is beskikbaar : NETHEID.

5.1 Skooldrag

5.2 Algemene voorkoms

5.2.1 Hare

5.2.2 Juwele

5.2.3 Naels

5.2.4 Grimering

6. Sport- en buitemuurse aktiwiteite (Sien ook die skool se spesifieke sportbeleid.)

6.1 Deelnemers aan sport- en buitemuurse aktiwiteite

6.1.1 Leerders wat gekies word om die skool as deelnemers in enige sport- of ander buitemuurse aktiwiteite te verteenwoordig, moet gedurende en ná deelname aan

sodanige aktiwiteit in die sportdrag, skooldrag of ander voorgeskrewe drag geklee wees soos wat die opvoeder wat vir daardie aktiwiteit verantwoordelik is, bepaal.

6.1.2 Alle leerders wat aan voormelde aktiwiteite deelneem, sal lojaal wees teenoor die skool en mededeelnemers. In die besonder moet deelnemers betyds en stiptelik by die plek aanmeld waar die aktiwiteit plaasvind of van waar deelnemers na die betrokke plek van deelname vertrek. Leerders wat gekies is om die skool in 'n aktiwiteit te verteenwoordig, kan slegs van bywoning verskoon word indien 'n skriftelike verskoning vooraf aan die sport- of kultuurhoof oorhandig word. Onvermydelike afwesigheid van 'n aktiwiteit sal slegs verskoon word indien die sport- of kultuurhoof nie later nie as drie dae na afloop van die betrokke aktiwiteit 'n skriftelike verskoning ontvang.

6.1.3 Leerders wat die skool by sportaktiwiteite verteenwoordig, sal te alle tye hoflik optree teenoor sporthoof en die opvoeder by die bepaalde sport betrokke, die skeidsregter of beoordelaar ten aansien van die betrokke aktiwiteit en spankaptein, en aan die beslissings, voorskrifte en opdragte voldoen van:

6.1.4 Alhoewel daar aanvaar word dat leerders wat aan sportaktiwiteite deelneem dit met oorgawe en volle inspanning doen, moet sodanige leerders steeds selfbeheersing en dissipline aan die dag lê. In die besonder moet leerders hulle van enige onsportiewe gedrag, vuil of beledigende taal, betrokkenheid in gevegte of voorvalle, of enige vuil of onbehoorlike spel weerhou.

6.2 Toeskouers en ondersteuners by sport- en ander buitemuurse aktiwiteite 6.2.1 Alle leerders wat enige skoolaktiwiteit as toeskouers of ondersteuners bywoon, sal, benewens die nakoming van die bepalings van hierdie gedragskode, hulle van ontwrigtende, onbehoorlike, opstandige, onnodig opruiende of onbetaamlike gedrag weerhou. In die besonder mag leerders nie negatief op die beslissings van beoordelaars of skeidsregters reageer nie.

6.2.2 Leerders wat enige skoolaktiwiteit as toeskouers of ondersteuners bywoon, sal hulle onderwerp aan en neerlê by enige opdragte en aanwysings wat hulle voor, gedurende én na afloop van die betrokke aktiwiteit ontvang van die skoolhoof, enige opvoeder, lid van die Verteenwoordigende Raad van Leerders (VRL), ander skoolleiers, of ouers wat die skoolhoof aangestel het om met die vervoer, toesig of beheer van leerders te help wat na of van die betrokke aktiwiteit vervoer word, of dit bywoon.

6.2.3 Bostaande reëls geld ook enige deelname aan enige ander buitemuurse aktiwiteite buiten sport, behalwe waar dit ooglopend nie van toepassing is nie.

7. Skooleiendom (Sien ook skool se spesifieke beleid vir Skooleiendom en omgewing.)

7.1 'Skooleiendom' sluit die volgende in:

7.1.1 Die grond en geboue wat deur die skool beset word sowel as enige permanente aanhegting aan sodanige grond en geboue

7.1.2 Alle ander eiendom, wat toerusting, boeke, voorraad, motorvoertuie en dies meer insluit, wat die skool besit, huur of berg, of vir die beskadiging of verlies waarvan die skool wetlik aanspreeklik gehou kan word

7.2 Aangesien die skool ontwikkel en opgerig is vir gebruik deur alle leerders wat daar skoolgaan, is alle leerders verplig om alles in hul vermoë te doen om die skool se eiendom te bewaar, sodat dit tot voordeel van alle huidige en toekomstige leerders van die skool gebruik kan word.

7.3 Geen leerder mag enige skooleiendom van die skoolperseel verwyder sonder die vooraftoestemming van die skoolhoof of 'n opvoeder van die skool nie.

7.4 Leerders mag nie enige eiendom van die personeel van die skool, medeleerders, besoekers aan die skool, of lede van die publiek hanteer, beskadig, merk, skend of vernietig nie. Geen slagspreuke (graffiti), plakkers, plakkate en dergelike dinge mag sonder die toestemming van die skoolhoof op enige oppervlak by die skool aangebring word nie.

Hierdie reël geld eiendom op die skoolterrein, in die onmiddellike omgewing van die skool, by of naby die plek van enige skoolaktiwiteit, sowel as enige voertuig waarmee leerders vervoer word en die eiendom daarop.

7.5 Leerders mag nie enige skooleiendom beskadig, skend of vernietig nie. Enige leerder wat enige skooleiendom opsetlik misbruik, beskadig of verniel, moet dit vervang of daarvoor betaal. Vernietiging en/of beskadiging van eiendom is 'n strafbare oortreding.

8. Die Verteenwoordigende Raad van Leerders (VRL)

(Sien ook die skool se spesifieke beleid vir die Verteenwoordigende Raad van Leerders.)

8.1 Die VRL is saam met die personeel van die skool verantwoordelik vir algemene skooldissipline.

8.2 VRL-lede moet leerders wat oortree na die personeel van die skool bring, waarna lynfunksies gevolg sal word.

8.3 Alle leerders moet enige redelike voorskrif van 'n lid van die VRL gehoorsaam, en moet die VRL ondersteun en samewerking verleen in die behoorlike uitvoering van hul pligte.

9. Skoolkennisgewings

9.1 Alle leerders is verplig om alle kennisgewings wat die beheerliggaam, skoolhoof of 'n opvoeder van die skool vir dié doel aan leerders uitreik, aan hul ouers te oorhandig, en om enige ontvangserkenning wat die ouers moet voltooi, stiptelik aan die klasopvoeder te voorsien.

10. Klaskamer/skoolwerk en huiswerk (Sien ook skool se Huiswerk-beleid.)

10.1 Daar sal te alle tye 'n ordelike atmosfeer in die klaskamer heers. Leerders mag nie onderrig versteur of verhinder nie.

10.2 Leerders moet klasopdragte stiptelik nakom.

10.3 Alle leerders moet 'n huiswerkboek ingevolge die skoolhoof of klasopvoeder se voorskrifte hou en bywerk.

10.4 Leerders moet die voorgeskrewe huiswerk doen en dit stiptelik teen die bepaalde spertyd by die betrokke opvoeder indien. Versuim om aan hierdie reël te voldoen kan slegs verskoon word indien die leerder op die dag waarop die huiswerk voltooi moes gewees het, 'n skriftelike nota van sy/haar ouers met 'n aanvaarbare verduideliking vir die versuim aan die opvoeder oorhandig.

10.5 Alle leerders moet hul voorgeskrewe skoolwerk met ywer, pligsgetrouheid en toewyding doen om sodoende 'n deurlopende werksetiek te ontwikkel. Versuim om aan hierdie reël te voldoen, sonder 'n aanvaarbare verskoning, sal as 'n oortreding van hierdie reël beskou word.

10.6 Leerders is verplig om enige werk wat hulle misgeloop het, so spoedig moontlik in te haal.

11. **Toetse en eksamens (Sien ook skool se beleid rakende Eksamenprosedures.)**

11.1 Alle leerders is verplig om hulle aan die toetse en eksamens wat deur die opvoeders aan hulle opgedra word, te onderwerp. Versuim om aan hierdie reël te voldoen sal slegs in uitsonderlike gevalle verskoon word, mits die ouers van die betrokke leerder op die vroegs moontlike geleentheid 'n volledige en aanvaarbare skriftelike verduideliking aan die skoolhoof oorhandig.

11.2 Leerders moet hulle met die afneem van toetse of eksamens van enige vorm van oneerlikheid weerhou.

12. Leerdervoertuie (Sien ook spesifieke beleid oor Leerdervoertuie.)

12.1 Leerders mag nie motorfietse/poegies op die skoolterrein bring nie, tensy hulle oor die voorafskriftelike toestemming beskik van die skoolhoof of 'n ander personeellid wat deur die skoolhoof genomineer is, en tensy hulle stiptelik aan enige voorwaardes voldoen waaraan gemelde toestemming onderhewig kan wees. Indien 'n leerder nie in besit is van sodanige toestemming wanneer sy deur enige lid van die personeel, beheerliggaam of VRL versoek word om dit te toon nie, sal daar aanvaar word dat sy nie oor sodanige toestemming beskik nie,totdat sy die teendeel kan bewys.

12.2 Die bestuur van ‘n motorfiets/poegie deur 'n leerder sodat dit 'n gevaar of moontlike nadeel vir ander leerders op die skoolterrein of ander leerders en lede van die publiek in die onmiddellike omgewing van die skoolterrein inhou, is streng verbode.

12.3 Leerders sal te alle tye die verkeersreëls op en om die skoolterrein nakom.

13. Stiptelikheid

13.1 Leerders sal op die bestemde tyd aan die begin van die skooldag en met die aanvang

van enige ander skoolaktiwiteit opdaag.

13.2 Wanneer leerders laat kom, moet hulle 'n skriftelike verskoning van hul ouers verskaf.

13.3 Leerders wat laat opdaag, moet eers by die Ontvangs aanmeld voordat hulle na hul betrokke klas gaan.

14. Afwesigheid van skool

14.1 Leerders mag slegs in uitsonderlike gevalle afwesig wees van die skool, en dan ook slegs met die skriftelike toestemming van die skoolhoof, of haar verteenwoordiger indien die skoolhoof nie beskikbaar is nie.

14.2 Afwesigheid van die skool sonder 'n aanvaarbare verskoning word as stokkiesdraaiery beskou, wat streng verbode is.

14.3 Sien ook spesifiek Hoërskool Cradock se beleid rakende Bywoning en Afwesigheid.

15. Skoolterrein en omgewing

15.1 Leerders het die reg op 'n veilige omgewing en skool wat bevorderlik is vir opvoeding.

15.2 Leerders wat toeskouers of ondersteuners by enige skoolaktiwiteit is, moet die terrein wat hulle beset netjies en skoon agterlaat, en moet seker maak dat alle rommel opgeruim en in vullishouers geplaas word.

15.3 Leerders moet toilette skoon agterlaat.

15.4 Enige optrede of versuim deur leerders wat 'n gesondheidsgevaar vir ander leerders veroorsaak of moontlik kan veroorsaak, moet vermy word.

15.5 Leerders moet gehoor gee aan die redelike opdragte van die skoolhoof, enige opvoeder, lid van die VRL met betrekking tot die handhawing van 'n skoon en higiëniese skoolomgewing.

16. Vrystelling van bepalings van die leerderbeleide en gedragskode

16.1 Leerders kan op kulturele, godsdienstige of mediese gronde skriftelik by die beheerliggaam aansoek doen om algehele of gedeeltelike vrystelling van een of meer van die beleide in Hoërskool Cradock se leerderbeleide-handleiding of sekere items vervat in hierdie gedragskode.

16.2 Sodanige aansoek moet volledige redes én stawende bewyse insluit. Die bewyslas rus dus op die leerder om die aansoek om vrystelling te staaf.

16.3 Aansoeke om vrystelling sal slegs aan die begin van elke skooljaar oorweeg word, tensy dringendheid of veranderende omstandighede aangevoer kan word.

16.4 In die oorweging van 'n aansoek om vrystelling sal die beheerliggaam geregtig wees om enige inligting in te win wat hy vir 'n regverdige beoordeling van die aansoek kan nodig ag.

16.5 Die beheerliggaam sal die aansoek om vrystelling met die nodige erns en verantwoordelikheid, en binne die raamwerk van die Grondwet en hofuitsprake oorweeg, en die leerder skriftelik van sy besluit inlig.

17. In geval van die oortreding van enige bepaling in hierdie gedragskode of 'n oortreding van een van die skool se spesifieke leerderbeleide, sal die voorgeskrewe dissiplinêre prosedure gevolg word.

GETEKEN TE ____________________ OP HIERDIE ____ DAG VAN ____________________

_________________________ _________________________

Beheerliggaamvoorsitter **Skoolhoof**

DEEL 3 GEDRAGSKODE

DISSIPLINêRE PROSES

PROSEDURE VIR DISSIPLINêRE OPTREDE TEEN LEERDERS

In geval van die oortreding van enige bepaling wat in die gedragskode vir leerders voorgeskryf word of die oortreding van enige van die skool se spesifieke leerderbeleide, moet hierdie dissiplinêre prosedure gevolg word. Vir die toepassing van hierdie dissiplinêre prosedure word wangedrag in drie kategorieë (A – C) verdeel. Dit stem ooreen met die verskillende dissiplinêre stappe wat gedoen kan word en die verskillende prosedures wat gevolg kan word in die hantering van wangedrag.

Enige verwysing na die beheerliggaam in hierdie dissiplinêre prosedure, sluit die dissiplinêre komitee van die beheerliggaam in.

1. DISSIPLINêRE OPTREDE

1.1 Minder ernstige wangedrag

1.1.1 Kategorie A-wangedrag:

Enige oortreding van 3.1, 3.6–3.7, 4, 5, 6.1.1–6.1.3, 6.2.2, 8.3, 9, 10, 12.1, 13, 15.2-15.3 van die gedragskode asook die Kategorie A-wangedrag van enige van die skool se spesifieke leerderbeleide. In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na 'n opvoeder van die skool verwys word, en is sodanige opvoeder by magte om die volgende strafmaatreëls toe te pas:

a) 'n Mondelinge of skriftelike waarskuwing.

b) Skoolwerk onder toesig wat tot die leerder se vordering by die skool sal bydra én die skoolomgewing sal verbeter, met dien verstande dat die ouers betyds ingelig word en die veiligheid van die kind verseker word.

c) Die uitvoer van pligte deur die oortreder ten gunste van die persoon/instansie wat deur die oortreding benadeel is.

d) Opskorting van deelname aan skoolaktiwiteite, soos sport en kultuur (wat sosiale geleenthede uitsluit).

1.1.2 Kategorie B-wangedrag:

Enige oortreding van 3.2–3.4, 3.8–3.10, 6.2.1, 7.2–7.5, 11, 12.2, 12.3, 14, 15.4 en 15.5 van die gedragskode asook enige Kategorie B-wangedrag van enige van die skool se spesifieke leerderbeleide. In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na die skoolhoof verwys word, en is die skoolhoof by magte om die volgende strafmaatreëls toe te pas:

a) Enige van die strafmaatreëls in 1.1.1(a) tot (d) hier bo, waartoe die volgende hieronder genoem, bygevoeg kan word.

b) Uitsluiting van deelname aan sosiale geleenthede van die skool.

c) Ooreengekome, bekostigbare vergoeding.

d) Die herstel of vervanging van beskadigde eiendom.

e) Gemeenskapsdiens vir tot ses uur .

1.2 Ernstige wangedrag:

1.2.1 Kategorie C-wangedrag:

Enige oortreding van 3.12 van die gedragskode asook enige ernstige oortreding van enige van die skool se spesifieke leerderbeleide. In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na die beheerliggaam verwys word, en is die beheerliggaam by magte om die volgende strafmaatreëls toe te pas:

a) Enige van die strafmaatreëls in 1.1.1(a) tot (d) en 1.1.2(b) tot (e) hier bo, waartoe die volgende hieronder genoem, bygevoeg kan word.

b) In geval van die oortreding van die gedragskode of die skool se spesifieke leerderbeleide deur lede van die VRL:

- Saam met of as alternatief vir bogenoemde, skorsing van pligte vir 'n tydperk van tot ses weke, of afdanking en permanente verwydering uit die VRL of 'n ander leiersamp in die skool

c) Na afloop van 'n verhoor waarin enige leerder skuldig bevind is aan die oortreding van die bepalings van die gedragskode en die skool se spesifike leerderbeleide, kan die beheerliggaam sodanige leerder enige van voormelde strawwe oplê, of die leerder skors, of by die Onderwyshoof (SG) aanbeveel dat die leerder uit die skool uitgesit word.

1.2.2 Indien uitslag van die verhoor dui op skorsing as 'n sanksie, kan die beheerliggaam die leerder vir tot sewe skooldae skors.

1.2.3 Indien die beheerliggaam na ‘n verhoor besluit om die uitsetting van die leerder by die Onderwyshoof aan te beveel, kan die beheerliggaam die leerder vir 'n redelike tydperk van tot veertien skooldae skors, hangende die Onderwyshoof se beslissing.

2. VOORKOMENDE SKORSING

Die beheerliggaam kan op redelike gronde en as 'n voorsorgmaatreël, 'n leerder wat vemoedelik ernstige wangedrag (kategorie C) gepleeg het vir tot sewe skooldae van skoolbywoning skors.

3. DISSIPLINêRE VERHOOR

3.1 Voorlopige ondersoek

Wanneer 'n leerder na bewering of vermoedelik 'n ernstige oortreding (kategorie C) begaan het, kan die skoolhoof 'n ondersoekbeampte (kan interne of eksterne persoon wees) aanstel. Laasgenoemde sal inligting insamel sodat die skoolhoof kan besluit of 'n dissiplinêre verhoor nodig is.

3.2 Verhoor

3.2.1 Die ondersoekbeampte stel 'n klagstaat op, en die ouers en leerder ontvang skriftelik kennis van die klag en die plek, datum en tyd van die verhoor. Hierdie reëlings word in oorleg met die dissiplinêre komitee getref.

3.2.2 Die kennisgewing moet genoeg inligting bevat rakende die aard, datum en plek van die beweerde oortreding.

3.2.3 Minstens twee skooldae moet tussen die oorhandiging van die kennisgewing en die verhoor verloop.

3.2.4 Die beheerliggaam stel die dissiplinêre komitee aan. Die voorsitter van die komitee kan 'n lid van die beheerliggaam wees of 'n eksterne kundige persoon kan genader word om die rol te vul. Die dissiplinêre komitee sal die bevoegdheid hê om die dissiplinêre verhoor namens die beheerliggaam te behartig en af te handel, so volledig asof dit deur die beheerliggaam self gedoen is, en sal geregtig wees om alles te doen wat die beheerliggaam kragtens toepaslike wetgewing mag doen, wat insluit die oplegging en afdwinging van enige strafmaatreël en die aanbeveling van uitsetting by die Onderwyshoof. Hierdie oordrag van bevoegdheid belet egter nie die beheerliggaam om sodanige bevoegdhede self uit te oefen nie.

3.2.5 Benewens minderjarige leerders se reg om deur middel van tussengangers te getuig, soos dit in artikel 8(7)–(9) van die Skolewet uiteengesit word, sal minderjarige leerders (hetsy as beskuldigdes of as getuies) ook geregtig wees om gedurende dissiplinêre verrigtinge deur hul ouers of 'n opvoeder van hul keuse bygestaan te word. 'n Persoon wat 'n leerder bystaan, sal egter nie geregtig wees om enige vrae namens die leerder te beantwoord of die dissiplinêre komitee toe te spreek nie.

3.2.6 Leerders wat by dissiplinêre verrigtinge betrokke is, sal ook geregtig wees op ondersteuning, advies en berading deur opvoeders wat vir daardie doel deur die skoolhoof of die beheerliggaam aangewys is, met dien verstande dat sodanige opvoeder nie die leerder by die dissiplinêre verhoor mag bystaan tensy die ouer van die leerder die opvoeder daartoe magtig nie.

3.2.7 Indien die leerder en/of haar ouers/voog ondanks behoorlike kennisgewing afwesig is, kan die verhoor in hul afwesigheid voortgaan.

3.2.8 Die verhoor moet billik en regverdig wees, en sal volgens die voorskrifte van die toepaslike provinsiale wetgewing geskied. Die aanklaer en leerder moet die geleentheid gegun word om hul saak te stel, kan vrae aan getuies stel, kan getuies roep, en kan dokumente wat op die saak betrekking het, ondersoek of voorlê.

3.2.9 Die lede van die dissiplinêre komitee (die aanklaer, leerder en voorsitter) sal self ook geregtig wees om getuies te roep, bykomende getuies of getuienis aan te vra, vrae aan getuies te stel, of enige aspek verder te ondersoek of te laat ondersoek wat billikheid en regverdigheid kan bevorder.

3.2.10 Nadat die getuienis aangehoor is, kan die komitee 'n besluit oor die leerder se skuld of onskuld neem. Vir doeleindes hiervan, of vir doeleindes van 'n beslissing oor enige geskil wat gedurende die verrigtinge ontstaan, sal die komitee geregtig wees om vir 'n redelike tyd te verdaag ten einde sy beslissing te oorweeg. Sodanige oorweging sal agter geslote deure geskied en slegs deur lede van die komitee bygewoon word.

3.2.11 Met hervatting van die Verhoor :

Indien die leerder skuldig bevind word, sal die leerder en die aanklaer nóg 'n geleentheid ontvang om getuienis aan te bied en/of vertoë te rig oor versagtende en verswarende omstandighede wat die komitee in ag moet neem ten einde 'n gepaste straf op te lê. Ten einde 'n gepaste straf te oorweeg, sal die komitee geregtig wees om weer vir 'n redelike tydperk te verdaag. Sodanige oorweging sal ook agter geslote deure geskied en slegs deur lede van die komitee bygewoon word.

3.3 Uitspraak en strafmaatreël

3.3.1 Die amptelike uitspraak moet die beslissing van die dissiplinêre komitee, wat die opgelegde sanksie insluit, binne hoogtens vyf skooldae skriftelik aan die leerder en sy/haar ouers en die aanklaer oorgedra word.

3.3.2 Ondanks enige skuldigbevinding en strafmaatreël wat deur die beheerliggaam opgelê word, kan enige belanghebbende enige oortreding van die gedragskode of oortreding van enige van die skool se spesifieke leerderbeleide wat op 'n strafregtelike oortreding kan neerkom, vir ondersoek na die Suid-Afrikaanse Polisiediens verwys.

4. INTERNE APPèL

4.1 'n Party wat ontevrede is met die uitslag van dissiplinêre verrigtinge voor die beheerliggaam se dissiplinêre komitee sal die reg hê om binne 24 uur nadat die skriftelike uitslag ontvang is, skriftelik by die voorsitter van die beheerliggaam teen die skuldigbevinding, die opgelegde strafmaatreël, of albei, te appelleer.

4.2 Die kennisgewing van appèl moet die gronde vir die appèl duidelik uiteensit en moet nuwe inligting bevat wat nie gedurende die verhoor navore gekom het nie.

4.3 Binne 24 uur ná ontvangs van die kennisgewing van appél moet die voorsitter van die beheerliggaam 'n appèlkomitee saamstel wat uit 'n lid van die beheerliggaam as voorsitter, en minstens twee ander kundige persone bestaan. Ten aanskoue van die inligting verskaf vir die gronde van 'n appèl, kan die voorsitter besluit of dit (1) 'n appèlverhoor regverdig of kan die voorsitter aanbeveel dat (2) 'n onpartydige persoon wat nie betrokke was by die dissiplinêre verhoor nie, die nuwe inligting kan evalueer en skriftelike terugvoering aan die voorsitter deurgee. Die lede van die dissiplinêre komitee wat die saak aangehoor het, kan nie in die appèlkomitee ook dien nie.

4.4 Die voorsitter van die beheerliggaam moet die kennisgewing van appèl aan die voorsitter van die appèlkomitee oorhandig en toesien dat die rekord van die dissiplinêre verrigtinge tot die appèlkomitee se beskikking gestel word.

4.5 Die ander party sal geregtig wees om binne 24 uur ná ontvangs van die kennisgewing van appèl in reaksie daarop vertoë aan die voorsitter van die appèlkomitee te rig.

4.6 Die appèlkomitee sal by oorweging van die appèl beperk wees tot 'n oorweging van die rekord van die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee, die kennisgewing van appèl, en enige vertoë wat die ander party voorlê.

4.7 Enige party wat verdere getuienis wat nié deel uitmaak van die rekord van die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee nie, vir oorweging aan die appèlkomitee wil voorlê, moet skriftelik om toestemming by die voorsitter van die appèlkomitee aansoek doen. In geval van die appellant, moet sodanige aansoek in die kennisgewing van appèl vervat wees, en in geval van die ander party moet dit binne 24 uur ná oorhandiging van die kennisgewing van appèl geskied.

4.8 Die aansoek om nuwe getuienis voor te lê moet 'n volledige verduideliking bevat waarom die getuienis nie gedurende die dissiplinêre verrigtinge beskikbaar was of aangebied is nie, moet die aard van die getuienis uiteensit, en moet die tersaaklikheid van die getuienis vir die oorweging van die appèl uiteensit.

4.9 Die appèlkomitee moet binne sewe skooldae ná ontvangs van die kennisgewing van appèl sy besluit skriftelik aan die partye bekend maak.

4.9 Enige strafmaatreël wat deur die dissiplinêre komitee opgelê is, word opgeskort hangende die beslissing van die appèlkomitee.

4.10 Met die oorweging van die appèl kan die appèlkomitee:

a) die beslissing van die dissiplinêre komitee oor die skuldig- of onskuldigbevinding en/of strafmaatreël ter syde stel of handhaaf;

b) ’n alternatiewe strafmaatreël oplê (wat ’n swaarder straf insluit); en c) enige ander beslissing gee wat die appèlkomitee in die omstandighede as billik of regverdig ag.

5. Algemene bepalings

Die beheerliggaam moet behoorlik van die dissiplinêre verrigtinge rekord hou. Vir hierdie doel kan die beheerliggaam ’n persoon aanwys om die verrigtinge te notuleer of elektronies op te neem. Sodanige persoon sal nie deel uitmaak van die komitee nie.

1. Kennisgewing van ’n dissiplinêre verhoor

2. Kennisgewing van die uitslag van ’n dissiplinêre verhoor

3. Pleit- en vonnisooreenkoms

DEEL 4 VOORBEELD DISSIPLINêRE DOKUMENTASIE

KENNISGEWING VAN DISSIPLINÊRE VERHOOR

Vir handaflewering

Naam van die leerder: ____

Adres: ____

Neem asseblief kennis dat u op die datum, tyd en plek onderaan hierdie kennisgewing voor die dissiplinêre komitee van die beheerliggaam moet verskyn om te antwoord op die klagte(s) wat teen u ingebring is, waarvan die besonderhede hier onder verskyn:

Klag(te)

U word van wangedrag aangekla aangesien u na bewering:

1. Die skool se gedragskode / skool se leerderbeleid op ___________________ (datum van oortreding) te ____________ (plek van oortreding) oortree het deur

____

____

____

(gee bondige opsomming van die besonderhede van die oortreding); en

2. Die skool se gedragskode / skool se leerderbeleid op ___________________ (datum van oortreding) te ____________ (plek van oortreding) oortree het deur

____

____

____

(gee bondige opsomming van die besonderhede van die oortreding).

Let asseblief op die volgende:

1. U is geregtig om gedurende die verrigtinge deur u ouer/voog of iemand wat deur u ouer/voogaangewys is, verteenwoordig te word.

2. U sal geregtig wees om getuies wat teen u kan getuig, te ondervra; om self te getuig; om u eie getuies te roep; om dokumentêre getuienis wat teen u aangebied kan word, te ondersoek, en ook self dokumentêre getuienis voor te lê.

3. Dit is u verantwoordelikheid om toe te sien dat getuies wat u wil roep om namens u te getuig, by die verrigtinge teenwoordig is en bly so lank as wat hul teenwoordigheid vereis word.

4. U sal daarop geregtig wees om die komitee oor enige aangeleentheid met betrekking tot die verrigtinge toe te spreek.

5. Die taal waarin die ondersoek gehou sal word, is die taal van die skool. Indien u die dienste van 'n tolk sou benodig, moet u self daarvoor voorsiening maak.

6. Indien u versuim om die verrigtinge by te woon of tot die afhandeling daarvan teenwoordig te wees, kan die verrigtinge in u afwesigheid voortgesit en afgehandel word.

7. Dit is u verantwoordelikheid om u te vergewis van die skool se reëls met betrekking tot dissiplinêre verrigtinge, soos dit in die skool se gedragskode vervat word.

8. Woon asseblief die verrigtinge in skooldrag by.

Datum van verhoor: ________________________________

Tyd van verhoor: ________________________________

Plek van verhoor: ________________________________

____

_______________________ ______________________

HANDTEKENING : SKOOLHOOF DATUM

Ek, __________________, erken hiermee ontvangs van die brief op ________________.

________________________ ________________________

HANDTEKENING : LEERDER **HANDTEKENING : OUER**

KENNISGEWING VAN DIE UITSLAG VAN DIE DISSIPLINÊRE VERHOOR VAN 'N LEERDER, GEDRUK OP DIE BRIEFHOOF VAN DIE SKOOL

VIR HANDAFLEWERING

Naam van die leerder: Naam van die aanklaer:

Adres:

Kennisgewing van die uitslag van 'n dissiplinêre verhoor

Ontvang asseblief kennis van die uitslag van die dissiplinêre verhoor op _________ (vul datum in)

met betrekking tot die klagte(s) wat teen ______________ (vul naam van leerder in) ingebring is.

Klag(te)

1. (Vul bloot in 'skuldig' of 'onskuldig'.)

2. (Herhaal bostaande indien nóg oortredings beweer is.)

Redes vir die bevinding:

(Verskaf volledige redes vir die komitee se bevinding.)

Die sanksie wat u opgelê word, is soos volg:

1. (Vul die besonderhede van die sanksie in.)

2. (Herhaal bostaande indien nóg skuldigbevindings uitgebring is.)

Redes vir die sanksie:

(Verskaf volledige redes vir die komitee se besluit oor die sanksie.)

__________________________ ________________

Voorsitter: Dissiplinêre komitee DATUM

Ek, ________________, erken hiermee ontvangs van die brief op _________________.

_____________________ _________________

Handtekening van leerder Handtekening van ouer

____

Handtekening van aanklaer

Pleitooreenkoms

tussen die Beheerliggaam en

___________________ (leerder)

1. INLEIDING

Aangesien:

1.1 die leerder van __________________ (sit die besonderhede van die klag/klagte hier

uiteen) aangekla word,kom die partye hierin nou soos volg ooreen:

2. OORLEGPLEGING

2.1 Die aanklaer, ________________(naam), is skriftelik deur die beheerliggaam daartoe gemagtig om met die leerder te onderhandel en 'n ooreenkoms aan te gaan.

2.2 Die aanklaer en die leerder, wat deur ___________________ (prokureur)

verteenwoordig word, het onderhandel en hierdie ooreenkoms aangegaan met betrekking tot 'n pleit van skuldig deur die leerder en 'n gepaste sanksie wat deur die beheerliggaam opgelê sal word.

2.3 Die aanklaer het met die beheerliggaam en die betrokke slagoffer (indien 'n medeleerder/die skool of iemand anders as gevolg van die leerder se optrede skade gely het) oorleg gepleeg en hulle die geleentheid gebied om aanbevelings oor die inhoud van die ooreenkoms te maak. Die betrokke partye is tevrede met die inhoud van die ooreenkoms.

3. DIE LEERDER SE REGTE

3.1 Die leerder erken dat hy/sy voor die aangaan van hierdie ooreenkoms ten volle van die volgende regte ingelig was:

3.1.1 Dat hy/sy onskuldig geag word totdat hy/sy bo alle redelike twyfel skuldig bewys word

3.1.2 Dat hy/sy kan swyg en nie gedurende die verrigtinge hoef te getuig nie

3.1.3 Dat hy/sy nie verplig word om selfbeskuldigende getuienis af te lê nie

3.1.4 Dat hy/sy nie verplig word om hierdie ooreenkoms aan te gaan nie

4. OPSOMMING VAN DIE TERSAAKLIKE FEITE

SIT FEITE HIER UITEEN

5. PLEIT EN FORMELE ERKENNING

5.1 Die partye stem saam en het ooreengekom oor die volgende feite. Die leerder pleit soos volg en maak die volgende erkennings:

5.2 Die leerder erken dat hy/sy die klag, soos dit in die klagstaat uiteengesit word, gelees het; dat hy/sy die aard en betekenis daarvan verstaan, en dat hy/sy skuldig pleit ten opsigte van die klag van ________ (herhaal net kortliks die besonderhede van die klag/klagte), en bevestig die volgende:

5.3 Die leerder erken dat hy/sy vrywillig, ongedwonge, ten volle bewus, en sonder onbehoorlike bëinvloeding die ooreenkoms aangegaan het.

5.4 Die leerder erken voorts dat hy/sy persoonlik kennis dra van die skulderkennings hier onder:

5.5 SIT FEITE VAN OORTREDING HIER UITEEN

5.6 Die leerder erken ook dat sy deurgaans bewus was dat haar optrede teenstrydig is met die skool se gedragskode, en dat sy gestraf kan word.

6.VERSAGTENDE OMSTANDIGHEDE

6.1 Die leerder het skuldig gepleit.

6.2 Die leerder het geen vorige veroordelings nie (indien van toepassing).

6.3 NOEM VERDERE OMSTANDIGHEDE WAT VAN TOEPASSING KAN WEES

7. VERSWARENDE OMSTANDIGHEDE

7.1 Die betrokke oortreding is van 'n ernstige aard.

7.2 Die oortreding was voorbedag (indien van toepassing).

7.3 NOEM VERDERE OMSTANDIGHEDE WAT VAN TOEPASSING KAN WEES

8. OOREENKOMS MET BETREKKING TOT 'N REGVERDIGE STRAF

8.1 Die betrokke partye het ooreengekom oor 'n gepaste sanksie, en versoek die beheerliggaam om die sanksie op te lê.

8.2 Die erns van die ooreenkoms, die belang van die skoolgemeenskap, en die persoonlike omstandighede van die leerder is deur al die partye in ag geneem.

8.3 Die partye kom ooreen dat die volgende in die betrokke omstandighede 'n billike en regverdige sanksie uitmaak:

8.4 Enige optrede wat nie in lyn is met die skool se gedragskode en waardes is nie, kan dissiplinêre aksie tot gevolg hê.

SIT SANKSIE HIER UITEEN

GETEKEN TE ______________ OP HIERDIE _____ DAG VAN _______20__

____

LEERDER

____

REGSVERTEENWOORDIGER VAN DIE LEERDER

____

AANKLAER